

Проект ЄС "Розвиток інтегрованих соціальних служб для
вразливих сімей і дітей"

Міжнародна конференція

«Інтегровані соціальні служби: досвід, практика та перспективи»

18-19 вересня 2007 р., м. Київ

Проект фінансується
Європейським
Союзом

Міністерство України
у справах сім'ї,
молоді та спорту

Державна соціальна служба
для сім'ї, дітей та молоді

Державний департамент з
усиновлення та захисту прав
дитини

Проект виконується
Консорціумом
"Кожній дитині"

Проблеми фінансового забезпечення розвитку інтегрованих соціальних служб

Юрій Джигир
експерт проекту ЕС з фінансових питань

Загальні риси соціальних послуг в Україні

- Надання соціальних послуг в Україні на сьогодні здійснюється через комплексну інституційну систему бюджетних організацій, які працюють на місцевому рівні, але регулюються національним законодавством щодо державної політики в цій сфері, кадрової політики, вибору типів послуг та управлінських підходів.
- Нажаль, на сьогоднішній день міжбюджетні фінансові стосунки у сфері соціальних послуг страждають на «симптоми підліткового віку», коли розвиток певних елементів системи випереджає розвиток інших, створюючи болючі, і часто загрозливі для всього організму явища.

Основні «симптоми підліткового віку»:

- Видаткова частина формули для соціальних послуг стимулює використання інтернатних установ, позаяк обсяг дотації на соціальні послуги переважно розраховується від кількості осіб, які перебувають у таких установах;
- Додаткове навантаження на місцеві бюджети, пов'язане з імперативними рішеннями центрального рівня щодо соціальних послуг, які часто позбавлені надійних механізмів фінансового забезпечення;
- Зростаюча “роль та значимість” цільових субвенцій при фінансуванні соціальних послуг.

ПЛАН ЗАХОДІВ

з реалізації Концепції реформування місцевих бюджетів

Затверджено постановою КМУ

- 2.1. Розробка проекту Закону України „Про внесення змін до Бюджетного кодексу України” щодо:
 - розмежування видатків на виконання делегованих державою і власних повноважень органів місцевого самоврядування;
 - конкретизації видаткових повноважень місцевих бюджетів у галузях бюджетної сфери;
 - перерозподілу видатків між державним і місцевими бюджетами та видатками, що враховуються чи не враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів.
- 3.1. Розробка проекту постанови Кабінету Міністрів України „Про внесення змін до Формули розподілу обсягу міжбюджетних трансфертів (дотацій вирівнювання та коштів, що передаються до державного бюджету) між державним бюджетом та місцевими бюджетами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.2001 № 1195” щодо удосконалення методики:
 - обчислення доходів та видатків місцевих бюджетів, які враховуються при визначенні обсягів міжбюджетних трансфертів;
 - визначення коефіцієнта вирівнювання, який застосовується при розрахунку обсягу коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного.

Рекомендації щодо покращення бюджетної системи щодо соц. послуг:

- Поступовий, продуманий перехід на визначення делегованих видатків у Бюджетному кодексі як **повноцінних функцій, а не існуючої інфраструктури** для надання послуг (наприклад, «розвиток фізичної культури і спорту», а не «утримання дитячо-юнацьких спортивних шкіл»).
- Забезпечення такого переходу належними змінами в галузевому законодавстві та в законодавстві, що визначає політичну систему розмежування повноважень між рівнями влади, з **наданням кожному рівню влади достатньої, але ефективно контрольованої, управлінської та регуляторної автономії** для здійснення місцевої політики надання відповідних послуг у межах їх повноважень.
- **Вимоги щодо надання делегованих послуг на місцевому повинні відповідати ресурсним можливостям держави**, визначеним якомога об'єктивнішим способом. Зокрема, ці об'єктивні розрахунки повинні вплинути на визначення обов'язкових стандартів якості надання послуг, і можливо призвести до переведення деяких із стандартів в розряд рекомендованих, радше ніж обов'язкових.
- Розподіл загального обсягу, що виділяється на делеговані видатки, між окремими функціями повинен відбуватися на основі **аналізу наявних демографічних та соціальних тенденцій, чітких розрахунків оцінки вартості послуг та стратегічних пріоритетів галузевої політики**, а не за інерцією попередніх років з урахуванням результатів політичних переговорів, як це відбувається наразі.
- І нарешті, для розподілу загального ресурсу між окремими регіонами повинна використовуватись прозора формула, в якій застосовувався би **такий набір показників об'єктивного попиту** (такі як чисельність населення чи його певних вікових груп), **що справді дозволяє найкраще виміряти саме відмінність попиту** в одному регіоні від іншого.